

Evliya ve asfiya konularını açıklar mısınız; asfiya olarak kimler zikredilebilir?

Evliya, nefsine değil, dâimâ Cenab-ı Hakk'ın rızâsına tâbi olmağa çalışan, ibâdet ve taatta, takvâ ve riyâzatda çok yüksek mertebelere ulaşmış, Allah'ın (C.C.) mahbubu ve karibi olan büyük ve ender zâtlara denir. Bu zatlar nefsini tam manası ile ıslah ve terbiye ettikleri için, normal insanların ulaşamayacağı harika nimet ve hallere mazhar olurlar. Yüksek ahlakta, ibadet ve takvada, keramet ve ikramlarda çok ileri olmaları, başlıca mümeyyiz vasıflarıdır.

Velayetin; *suğra*, *vusta* ve *kübra* olmak üzere üç mertebesi vardır.

Velayet-i suğra: Ekseri olarak tarikat ve tasavvuf berzahı ile seyrü süluk eden müritlerin mazhar olduğu bir velayet mertebesidir. Halk arasında kerametleri ile meşhur evliyalar ekseriya bu sınıfa girerler. Burada salikin kesp ve gayreti esastır. Yani kesbi bir makamdır. Bu yüzden riski ve şatahatı olan bir meslektir.

Velayet-i vusta: Sünnet-i seniyyeye ittiba etmeyi esas alarak, imana ve Kur'an'a hizmet eden büyük mürşitlerin, mücedditlerin, ülemanın yoludur. Ekseri vehbi olmakla beraber, kulun kesbi ve gayreti az da olsa vardır. Bu makamda velayetle beraber ilim de hükmeder. Bu makamda olan zatlar manevi sultan oldukları gibi, ilimde de otorite sahibidirler.

Velayet-i kübra: Akrebiyet-i İlâhiyenin inkişafına bakan ve veraset-i Nübüvvetten gelen gayet kısa, fakat yüksek olan ve tarikat berzahına uğramadan zâhirden hakikata geçen velilik mesleği. (*Sahabeler gibi*).

Cadde-i kübrâ, elbette velayet-i kübra sahipleri olan sahabe ve asfiya ve tâbiîn ve Eimme-i Ehl-i Beyt ve Eimme-i Müçtehidînin caddesidir ki, doğrudan doğruya Kur'an'ın birinci tabaka şâkirdleridir. Allah'ın kula yakınlığından inkişaf eden külli ve feyizli bir meslektir. Risale-i Nur mesleği de bu sınıftandır; tamamen vehbi bir meslektir.

Asfiya; sâfiyet, takvâ ve kemâlât sâhibi ve Hz. Peygambere (asm) vâris olup, onun meslek ve gayelerini ihyaya ve tatbik için çalışan muhakkik zatlara denir. Bu zatlarda velayetin yanında kuvvetli ilim de bulunur. Yani bir nevi velayet ve ilmin dorukta olduğu şahıslardır. Bu zatlar ilim ve nazar noktasından ihata ve külliyyet sahibidirler.

Üstat bu nokta hakkında şunları söylüyor:

"Hatime: Şu meseleden anlaşılıyor ki, derece-i şuhud derece-i iman-ı bilgaybdan çok aşağıdır. Yani: Yalnız şuhuduna istinad eden bir

---

kısım ehl-i velâyetin ihatasız keşfiyatı, Verâset-i Nübüvvet ehli olan Asfiya ve Muhakkikinın şuhuda değil, Kur'ana ve vahye, gaybi; fakat sâfi, ihatalı, doğru hakaik-i imaniyelerine dâir ahkâmlarına yetişmez. Demek bütün ahval ve keşfiyatın ve ezvak ve müşâhedâtın mizanı: Kitap ve sünnettir. Ve mehenkleri Kitap ve Sünnetin desâtir-i kudsiyeleri ve Asfiya-i muhakkikinın kavanin-i hadsiyeleridir."(1)

(1) bk. [Mektubat, On Sekizinci Mektup, Hatime.](#)